1893 80 років 1973 Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 8. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 12-го СІЧНЯ (JANUARY) 1974 No. 8. VOL. LXXXI.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА УНС НА ПЕРШОМУ МІСЦІ

Головний радний та асистент Організаційного Відділу УН-Союзу Степан Гавриш (зліва), який є рівночасно і головою Округи-першуна у Філядельфії, поздоровляє Івана Одежинського з організаційними успіхами в минулому 1973 р.

Джерзі Сиrі. — З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що в минулому 1973-му році перше місце в організації нових членів здобула Округа УНС у Філядельфії, приєднавши в тому році 576 нових членів та виконавши на сто відсотків і більше призначену їй квоту 560 нових членів. Найбільш успішними Відділами УНС у переможній Філядельфійській Окрузі були: Відділ ч. 32, який приєднав 73 нові члени (секретар Михайло Хомин), Відділ 83 (секретар Андрій Кушнір) також із 73 новими членами, Відділ 216 (секретар інж. Богдан Одежинський) — 65 нових членів, Відділ 153 (секретар інж. Іван Скіра) — 55 членів, Відділ 430 (секретар Іван Кігнницький) — 46 членів, Відділ 375 (секретар Петро Тарнавський) — 31 членів і Відділ 45 (секретар Микола Пришляк) із 27 новими членами. 135 нових членів до цих Відділів зорганізував колишній головний радний Іван Одежинський, здобувши перше місце між усіми відділовими і постійними організаторами УНСоюзу.

УНС ПРИЗНАЧИВ $5,000 НАГОРОД ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

Джерзі Сиrі. — Проголосивши спеціяльну ювілейно-конвенційну членську кампанію з нагоди 80-ліття Українського Народного Союзу та його 28-ої конвенції, що має відбутися в тижні від 20-го травня цього року у Філядельфії, Головний Екзекутивний Комітет УНС, крім звичайних і надзвичайних нагород та відзначень для організаторів членів, призначив цим разом аж 40 нагород також і для новозорганізованих членів. Отже, 40 нових членів УН-Союзу, які вступлять до УН-союзу від 1-го січня до 30-го квітня цього року, одержать нагороди від 50 до 1,000 долярів. Встановлено такі нагороди: одну на 1,000 долярів дві по 500 долярів і дві по 250 долярів, 15 по 100 долярів і 20 по 50 долярів. Нагороди будуть приділені льотерійним порядком під час конвенції в травні ц. р. Кожний із новозорганізованих членів може здобути тільки одну із цих 40 нагород. Крім цих нагород для новозорганізованих членів, окрему нагороду в сумі 10 відсотків від нагороди для самого нового члена одержить ще його організатор. Значить, що організатор того члена - щасливця, якому припаде нагорода в сумі одної тисячі долярів, одержить окремо сто долярів нагороди для нього. Сумарично на всі нагороди призначено 5,000 долярів.

Голова СУСТА відвідав студентські громади

Вашингтон. — Виконуючи свою передвиборчу обіцянку встановити кращі контакти між Управою Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) та окремими студентськими громадами, новообраний голова СУСТА Євген Іванців недавно закінчив 10-денну подорож по середньо-західніх стейтах, під час якої відвідав 4 головні осередки українського поселення, а саме: Міннеаполіс, Чикаґо, Детройт і Клівленд. Разом з Є. Іванцевом подорожував Олег Данилевич, директор спеціяльних завдань СУСТА. Відвідини студентських громад у цих містах мали на меті, за словами голови СУСТА, „краще познайомити нас із ситуацією, діяльністю та проблемами кожної громади". Протягом кількох останніх років, заявив п. Іванців, контакти між цими громадами та Управою СУСТА дещо занепали. Під час зустрічей з провідниками та членами цих студентських громад були також обговорені програми та пляни Управи СУСТА.

У Львові відбулася зустріч поліграфістів

Львів. — У столиці Західної України у Львові, повідомляє „Культура і життя", відбулася зустріч поліграфістів, що приїхали сюди з різних міст України. Зустріч була присвячена проблемам розробки та використання рядковідливних автоматів, видавничій техніці, автоматизованим системам управління технологічним процесом набору. Учасники наради познайомились з друкованими формами з синтетичних світлочутливих матеріялів, які тепер привертають увагу спеціялістів друкарства. І це зрозуміло: якщо в комплектах металевих друкованих форм можна одержати близько 40.000 примірників, то з допомогою синтетичних — в 12 разів більше. Саме це і продемонстрували виробничі іспити, що проводилися на Львівській друко-офсетній фабриці „Атлас". На конференції обговорено також питання технології видавничої справи, накреслено шляхи удосконалення поліграфічної техніки та технології.

КІССІНДЖЕР ЗАКЛИКАЄ ДО МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ЩОДО ЕНЕРҐЕТИЧНОЇ КРИЗИ

Вашинґтон. — У четвер, 10-го січня, державний секретар Генрі Кіссінджер звернувся до всіх держав — продуцентів, як також відборців нафти — із закликом, щоб вони співпрацювали для виготовлення довготривалого міжнародного договору щодо поборювання енергетичної кризи, а не старалися заключувати короткотривалі двобічні угоди, які на короткий час можуть принести їм користі, але на довшу мету — довести до небажаної конкуренції, яка не розв'яже, а тільки погіршить проблему з пальним. Під час пресової конференції Кіссінджер сказав, що метою скликання президентом Ніксоном міжнародної конференції в справі енергетичної кризи є власне виготовлення такого довготривалого міжнародного договору. Як відомо, у середу, 9-го січня, Білий Дім повідомив, що Президент вислав запрошення міністрам закордонних справ Японії Канади, Франції, Західньої Німеччини, Великої Британії, Італії, Голляндії та Норвеґії, щоб 11-го лютого ц. р. прибули до Вашинґтону на конференцію в справі пального. У своїй заяві з четверга, 10-го січня, державний секретар Кіссінджер запевняв, що ця конференція країн-відборців нафти не має бути „погрозою" для країн-продуцентів, бо президент Р. Ніксон також звернувся до 13-ох країн Африки, Латинської Америки, Азії та Близького Сходу, які є продуцентами нафти, щоб і вони вислали своїх представників до Вашинґтону. Дискусії між представниками держав-продуцентів і представниками держав-відборців правдоподібно відбудуться щойно після закінчення конференції, яку Президент скликав на 11-го лютого. Кіссінджер не подав точної дати, коли ці дискусії мали б відбутися, але висловив надію, що спільні наради продуцентів і відбирачів відбудуться протягом 90 днів після закінчення першої конференції.

Деякі коментатори вважають, що Кіссінджера заклик щодо виготовлення довготривалого міжнародного договору був реакцією на вістку, що Франція вже закінчила першу стадію двобічного договору із Садівською Арабією в справі постачання нафти та що Велика Британія також старається заключити подібну угоду. Кіссінджер поіменно не таврував цих країн за старання заключити такі двобічні договори, але кілька разів заявляв, що такі двобічні договори вийдуть на некористь всім країнам світу.

Щодо своєї поїздки на Близький Схід, то Кіссінджер заявив, що він тільки старатиметься допомоги в справі сепарації військових частин Ізраїля та Єгипту над Суецьким каналом. Відлітаючи з Вашинґтону в четвер вечером, Кіссінджер зупиниться на короткий час у Мадриді, щоб відбути нараду з Педром Кортіною, еспанським міністром закордонних справ, а опісля полетить до Єгипту, де зустрінеться з президентом Анваром ел-Садатом. У суботу, 12-го січня, відлетить до Єрусалиму на переговори з прем'єр - міністром Голдою Меїр, а в неділю повернеться до Єгипту, щоб передати президентові Садатові пропозиції Ізраїлю щодо сепарації військових частин над каналом. Кіссінджер заявив, що він плянує допомогати тільки під час „початкової стадії" переговорів між Ізраїлем і арабами.

Куба заявляє готовість переговорювати із ЗСА

Мехіко Сиrі, Мехіко. — У вівторок, 8-го січня, Фернандо Лопез Муіньйо, кубинський амбасадор до Мехіко, заявив під час пресової конференції, що Куба готова розпочати „політичні розмови" з американським урядом, якщо ЗСА тільки припинять економічну бльокаду Куби, яка вже триває 12 років. Закінчення економічної бльокади є одинокою передумовою, яку уряд Куби видвигає, заявив Муіньйо. Він сказав, що факт, що американська фльота продовжує „окупувати" морську базу Ґвантанамо не створює перешкоди для переговорів. „Ми не провадимо святої війни із З'єднаними Стейтами", заявив кубинський дипломат. Під час цієї конференції, яка була присвячена 15-річчю кубинської революції, Муіньйо твердив, що економічна бльокада Куби тепер є „фарсом", бо багато некомуністичних країн, наприклад, Японія та деякі західньоевропейські держави, торгують з Кубою, а велике число південноамериканських країн вже відновили дипломатичні зв'язки з Гаваною. Кубинський амбасадор також сказав, що запляновані на лютий конференція між державним секретарем Генрі Кіссінджером і міністрами закордонних справ всіх латинськоамериканських держав, крім Куби, не принесе бажаних успіхів, бо, за словами Муіньйо, „Кіссінджер не орієнтується в справах Латинської Америки".

Того самого дня, коли Муіньйо виголосив свою заяву в справі відновлення дипломатичних контактів між Кубою та ЗСА, Джордж Вест, речник Державного департаменту, сказав у Вашинґтоні, що Уряд не думає легковажити цієї заяви, але також не збирається поспішати з висновками, бо ще не відомо, чи заява одного амбасадора справді віддзеркалює зміну в політиці Куби.

Три Вотерґейтські вломники будуть умовно звільнені

Вашинґтон. — Департамент справедливости повідомив, що 7-го березня ц. р. 3 з 7-ох засуджених вломників до головної квартири Демократичної партії будуть умовно звільнені з тюрми. Френк Стурджіс, Вірхілійо Ґонзалес і Евхенійо Мартінез вже перебули у федеральній в'язниці 15 місяців, але їхній термін ув'язнення офіційно закінчиться щойно в січні 1976-го року. Два інші вломники, а саме Бернард Баркер і Е. Говард Гант, були звільнені з тюрми минулого тижня, бо очікують вислідів своїх апеляцій до вищого суду. З тієї самої причини був вже раніше звільнений з тюрми Джеймс МекКорд. 7-ий засуджений вломник Г. Гордон Лидді, який досі відмовився відповідати на будь-які запити Вотерґейтської великої лави присяжних, тепер перебуває в каліфорнійській тюрмі, очікуючи суду за його ролю у вломі до канцелярії психіятра Люіса Філдінґа, який лікував Данієла Еллсберґа. Як відомо, Еллсберґ викрав так звані „Пентаґонські документи" та передав їх пресі. Існують також твердження, що Еллсберґ передав ці документи також советській амбасаді у Вашинґтоні.

Араби засуджують заяву Шлезінґера

Бейрут. — Офіційні урядові чинники Лібії й інших арабських держав, що продукують нафту, гостро зареагували проти останньої заяви міністра оборони ЗСА Джеймса Шлезінґера. Як відомо, Шлезінґер заявив в телевізійному інтерв'ю в неділю 6-го січня, що продовжування ембарга на ввіз нафти до ЗСА арабськими державами може викликати посилену вимогу американців про застосування сили. Арабська преса і політичні діячі, головно Лібії і Кувайту, називають заяву Шлезінґера відкритою погрозою проти арабських держав і перестерегти, що вони висадять в повітр'я усі свої рафінерії нафти, якщо б американці наважились вжити проти них мілітарної сили. При тому речник Лібії заявив, що такі детонаційні апарати вложені вже близько нафтових машт і тому ці погрози треба вважати цілком реальними. Півофіційний орган альжирського уряду „Аль Моудяґід" пише, що у випадку мілітарної акції ЗСА всі країни т. зв. „третього світу" й інші свободолюбні народи станують по стороні арабів в їхній обороні проти американської мілітарної агресії".

Ґолда Меїр може формувати новий кабінет

Єрусалим. — Як повідомляє агенція Ройтера, виборчий комітет, що займався переведенням парляментарних виборів в Ізраїлі, які відбулися 31-го грудня м. р., затвердив в середу, 9-го січня ц. р. остаточний вислід виборів і дав тим самим можливість провідникам політичних угрупувань зайнятися формуванням нового кабінету. Ніхто не сумнівається, що президент Ізраїлю Ібраґім Кацір таке завдання доручить дотеперішньому прем'єр-міністрові ізраїльської держави Ґолді Меїр, партія якої здобула в останніх виборах 51 місце в парляменті на всіх 120. Президент, перед винесенням рішення, переведе консультаційні розмови з провідниками усіх парляментарних партій, але досі все він доручав формувати новий кабінет найбільшій і найсильнішій партії. Ґолда Меїр з огляду на специфічні умовини, які тепер панують в Ізраїлі, і мирову конференцію, бажає приспішити формацію нового коаліційного уряду, хоч, як інформує преса, сформувати кабінет не буде легко, бо друга з черги політична партія правого напрямку ЛІКУД має цілком протилежні до урядової партії думки відносно розв'язки територіяльних справ і уважає, що Ізраїль не може відступити від т. зв. „біблійних територій", що правно належать до Ізраїлю. Провідники цієї партії рекомендували навіть правлячій партії Ґолди Меїр, щоб вона повідомила учасників мирової конференції в Женеві, що, враховуючи повиборчу ситуацію, вона не може приймати будь-яких зобов'язуючих рішень аж до сформування нового уряду. Ґолда Меїр веде переговори також з іншими політичними партіями, головно з національно-релігійною партією, яка, хоч згубила два місця в парляменті, все ще залишилася на третьому місці.

Лондон перебуває під знаком терору

Лондон. — У зв'язку з поширеною активністю ірляндських екстремістів і арабських терористів, Лондон перебуває під постійною загрозою терору, і тому важливіші, головно урядові будинки, є під інтенсивною поліційною охороною. Сильні поліційні відділи і військові з'єднання патрулюють т. зв. Гітров летовище в Лондоні, але є також познаки, що посилена охорона летовищ буде поширена по цілій Англії. Летовище Гітров було, за наказом префекта лондонської поліції і Скотленд Ярду, підкріплене новими поліційними з'єднаннями, озброєними автоматичною зброєю, у зв'язку з пожвавленою активністю дипломатів Ізраїлю, які в більшій кількості виїжджають і приїжджають до Лондону. Для забезпечення життя дипломатам, уряд Англії держить засекреченими прізвища видатних осіб, які відвідують Лондон. Наприклад, про приїзд до Лондону ізраїльського новоназначеного амбасадора Рафаеля, який свого часу був генеральним директором міністерства закордонних справ, ніхто в Лондоні не знав, а преса довідалася про його приїзд вже тоді, коли йому забезпечено максимальну охорону. Як повідомляє преса і радіові кореспонденти, з Гітров летовища у вівторок були відтягнуті танкові панцерні частини, які були включені в акцію охорони, але на летовищі залишаються, як твердять кореспонденти, охоронні відділи війська і поліції. Ця охорона триватиме ще мабуть кілька тижнів. В повідомленні міністерства оборони говориться, що міністер оборони Лорд Карлінґтон і прем'єр-міністер Гіт, після консультації з міністром внутрішніх справ Карром, апробували ці охоронні заходи. В зарядженні говориться також про те, що посілість і забудування королівського палацу, резиденції королеви Єлисавети, також охороняються озброєними і скріпленими поліційними з'єднаннями.

Такі охоронні заходи увели в себе також Італія, Німеччина, Франція й інші европейські країни.

Араби виясняють ситуацію на Близькому Сході

Вашинґтон. — До Вашинґтону приїхала 9-го січня ц. р. спеціяльна делеґація Арабської Ліґи, яка об'єднує 19 арабських держав, з метою вияснити якнайширше ситуацію на Близькому Сході і з'ясувати якнайбільшій кількості американців їхній погляд на ситуацію близько-східнього конфлікту. Голова делеґації Кловіс Максоуд, приїхавши до Вашинґтону, зміцця почав діяти. В дні приїзду він скликав пресову конференцію акредитованих при Білому Домі журналістів, а вечором того ж дня відбув зустріч при спільній вечері з відомим колюмністом Ровлендом Евансоном і дав інтерв'ю кореспондентові „Вол Стріт Джорнал". Кромі того, зустрівся на конференції з декількома представниками Конґресу ЗСА і окремо розмовляв з республіканськими сенаторами Кліфортом Гансеном зі стейту Вайомінґ та Дюї Батлетом з Оклагоми. На пресовій конференції Максоуд заявив, що ембарґо, на довіз нафти, яке було застосоване до ЗСА, „це тимчасовий дипломатичний маневр" і він не вірить в його довготривалість. Він заповів дальші виступи перед пресою і на телевізійних програмах для вияснення „деяких притемнених" справ і висловив бажання зустрінутись з якнайширшим кругом американців, головно науковцями, юнійними керівниками, економістами, банкирами, конґресменами, сенаторами, а навіть фармерами та фабричними робітниками. „Нас заслоняли вже довший час в ЗСА, заявив Максоуд, і це є згублена нагода для арабсько-американського діялогу. Моїм завданням є поновити наші зв'язки в будучому". Максоуд, який студіював право в Джордж Вашинґтон університеті, свобідно володіє англійською мовою і почуває себе цілком свобідно, як це він заявляє, в цій країні.

Китайські комуністи сподіваються, що 1974 р. буде сприятливий для революції

Гонґ Конґ. — Згідно з одержаними тут інформаціями, зокрема з коментарями урядової комунокитайської агенції Гсінгуа, опублікованими після пресової атаки на Советський Союз проти придушування кремлівським „фашистівським" керівництвом інтелектуалістів, робітників і національних меншин, керівництво китайської комуністичної партії сподівається, що теперішній 1974-ий рік буде роком посилених міжнародного неспокою й заворушень і „знаменитою нагодою" для революційного наступу поневолених націй і людей. Головною причиною сьогоднішньої міжнародної колотнечі є — на думку коментаторів Гсінгуа — ривалізація між двомасупер-потугами — Зєднаними Стейтами Америки та советським Союзом, які намагаються втримати свою гегемонію в усьому світі, починаючи від Европи до Середнього Сходу і від Середземного моря до Індійського океану. Водночас із цим комунокитайські коментатори заперечують поширюваний у світі погляд, що напруження між ЗСА й СССР послабло. Доказом цього може бути їхній зудар на Середньому Сході у зв'язку з ізраїльсько-арабською війною. Із сьогочасної ситуації мало б випливати, що у спротиві й боротьбі проти названих суперпотуг росте сьогодні новий революційний світ.

Представник УССР в ОН вимагав припинення демонстрацій

Підсумовуючи працю останньої Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, советська преса помістила останнім часом багато матеріялів, головно промов і коротких заміток їхніх представників, які, як пише „Радянська Україна", дуже активно працювали в різних комісіях ОН.

Окремо згадується про виступ представника УССР М. П. Макаревича, який вимагав від ЗСА „вжити всіх ефективних заходів проти розгнузданих демонстрацій та пікетувань біля будинків дипломатичних місій". Представник УССР підкреслював також необхідність „здійснення заходів, які б заборонили незаконну діяльність деяких реакційних організацій". М. П. Макаревич підмітив, що це, мовляв, стосується „в першу чергу легально існуючої терористичної організації Ліга захисту євреїв". СССР навіть домігся, за підтримкою своїх сателітів і деяких арабських і африканських народів, провести в ОН резолюцію в якій говориться що ЗСА „повинні вжити всіх необхідних заходіт по негайному притягненню до кримінальної відповідальності і покарання винних у вчиненні злочинних актів проти представництв і їх персоналу при Організації Об'єднаних Націй".

„Рідерс Дайджест" видасть книжку про КҐБ

Ню Йорк. — Цього місяця у відомому видавництві „Рідер Дайджест" закінчується друк сенсаційної книжки про советську тайну поліцію КҐБ, автором якої є Джон Барон, один з чолових редакторів журналу. Крім докладної аналізи — постання, методів праці і організаційної структури, в книжці будуть поміщені прізвища аґентів КҐБ в світі та спосіб вербування їх керівними чинниками КҐБ. Видавці книжки постаралися, щоб вона вийшла кількома мовами світу і тим самим була доступна широкому крутові читачів. Заповіджене видання викликало велике зацікавлення в світі, тим більше, що в книжці поміщено багато сенсаційних матеріялів й інформацій, які не були досі ніде публіковані.

„Вбивця відомий" — новий советський фільм

Київ. — За повідомленням советської преси, на екранах більших міст появився новий повнометражовий фільм п. з. „Вбивця відомий", накручений за сценарієм Владлена Кузнєцова і під режисурою Левка Удовенка. Ця „пара фільмовиків" від давна займається накручуванням, за їхнім висловом, „антинаціоналістичних" фільмів, один з яких „Роздуми про сучасника" ще й досі не сходить з екранів в Україні. Літературний сценарій нового фільму „Вбивця відомий" писаний у жанрі „політичного нарису". У фільмі показується:

У 1971 році (це 26 літ після закінчення Другої світової війни) в одній з волинських газет з'явилася невеличка інформація. Вона повідомляла про нібито „добровільне самоув'язнення" людини — жителя села Лаврів. „Боячись розплати за зрадницьку діяльність, за тяжку провину перед своїми земляками, колишній їздовий однієї з бандерівських банд увійшов у схрон-сарай. Минуло близько трьох-десятиріч. Люди працювали, будували щасливе життя на рідній землі. А він, Гриць Куля, молодий, здоровий, дивився на світ через вузеньку щілину"...

Це й вся ідея фільму. Авторам і випускникам, як про це вони самі заявляють, йшлося про „викриття антинародньої суті українського буржуазного націоналізму" і тому ота „вузька щілина" тягнеться червоною ниткою почерез цілий фільм з намаганням показати „вузькість світогляду українських націоналістів". В окремі частини фільму В. Кузнєцов не забув вкласти кадри, що розповідають про смерть „великого інтернаціоналіста, талановитого письменника, чесного громадянина і пристрасного борця за щастя українського народу" Ярослава Галана.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Московська забріханість

Атакуючи Солженіцина за його розкриття широкого засягу й методів терору й народовбивства панівного в СССР вже протягом шести десятиріч комуністичного режиму, офіційний коментатор Кремля Юрій Жуков назвав Сонженіцина і його книжку „Архіпелаг ГУЛаг, 1918-1956" „брудним наклепом" на совєтську дійсність і совєтську систему. У своєму телевізійному виступі Жуков заявив, що Солженіцин „намагається знеславити всю совєтську владу, починаючи від Жовтневої революції до сьогоднішнього часу..., використовуючи для цього як претекст важкі порушення законности під час періоду сталінського культу особи, що його комуністична партія і радянський уряд засудили вже давно, яких двадцять років тому, рішуче й невідклично".

Своєю заявою названий коментатор кремлівського режиму і його очоленої Брежнєвим каґебівської кліки спробував заперечити незаперечне: всю правду жорстокої совєтської дійсности, страхітливий балянс терору не тільки колишніх, але й сучасних керівників комуністичної партії і її режиму та їхніх каґебівських органів. Забріхана заява Жукова була спрямована зокрема проти висловленого Солженіциным у вступі до його книжки про совєтську концтабірну систему твердження, що комуністичний тероризм і народовбивство не належать до минулого, але ще й сьогодні придушують людей і народи СССР.

Правду цього твердження Солженіцина підтверджують не тільки його писання, але й інші наявні сьогодні документи й матеріяли, які стосуються не минулого, але ж таки сучасної кремлівської народовбивчої політики в останніх двох десятиріччях, уже після смерти Сталіна голословного й безрезультатного засудження сталінських злочинів. Страхітлива сучасна — сьогоднішня таки тюремна й концтабірна система, що в ній караються десятки і сотки тисяч людей, існує далі у вигляді виправно - трудових таборів. Жорстока тюремна й концтабірна дійсність висвітлена широко й основно у творах сучасних українських, жидівських, російських та інших політичних в'язнів — таких як „Репортаж із заповідника ім. Берії" Мороза, „Більмо" Михайла Осадчого, спогади Данила Шумука, книжки Аврама Шіфріна „В совєтській катівні", „Четвертий вимір", мемуари ген. Григоренка, Марченка та десятків інших. Брехню Жукової заяви заперечують численні звідомлення про арешти й суди, довжелезні реєстри політичних в'язнів, друковані в самвидавних „Хроніках поточних подій" і в „Українському Віснику". Сталінські методи знущань сьогодні вдосконалені й поширені видатно органами КҐБ зокрема ж в ділянці психіятричного тюремництва. Тому ж у світі сьогодні мало вже таких людей, що повірили б у забріхані заяви й заперечення кремлівських верховодів і їх коментаторів.

Коньюнктура не перерішує

Коньюнктура в якійнебудь громадській, політичній чи й економічній справі це збіг прерізних обставин, які впливають і заважують на вирішуванні тих справ. Цілком правильно, що в нашій визвольній політиці, в наших зусиллях допомогти нашому народові в його змаганнях до волі і незалежности, ми не можемо іґнорувати власне такої коньюнктури не в самих змаганнях, але у виборі і доборі шляхів і засобів, щоб ці змагання з успіхом продовжувати в кожній коньюнктурі.

Загально вважається, що теперішня коньюнктура в міжнародній політиці, зокрема політика відпруження і співіснування між Америкою і Совєтським Союзом не становить „доброї коньюнктури" для різних наших акцій в користь визвольних змагань українського народу. Америка, її уряд та приватні компанії і корпорації, не будуть собі „псувати бизнесу" зі Совєтським Союзом будь-якими замітнішими виступами, чи виявом симпатій до українських визвольних змагань. Така є логіка.

Проте, саме в тій „несприятливій коньюнктурі" продемонстровано, що вона, ця коньюнктура, не доконче перерішує справу. Наявним доказом цього може бути публікація книжки Александра Солженіцина „Архіпелаг ГУЛаг" та її розголос поза Совєтським Союзом, зокрема в Америці. Не зважаючи на всі коньюнктури, працю Солженіцина про жахливу совєтську рабовласницьку систему опублікував завжди стриманий в таких справах „Ню Йорк Таймс" і ця праця дістала та дістає найширший розголос, включно з урядовими чи субсидійованими урядом радіовисильнями „Голос Америки" і „Радіо Свобода", що вводить в пасію совєтських верховодів.

Коньюнктура може впливати на відношення до певних справ, але вона його не перерішує.

К. Крупський

ТРЕТІЙ СВІТ

Арену світової політики можна порівняти до театральної сцени, на якій головні ролі грають кількох акторів, а решта це вже другорядні актори чи статисти, яких в разі потреби можна замінити іншими. Однак, і головні актори не є вічними. Скоріше чи пізніше, місце їхніх головних роль займе хтось інший.

Головними акторами на нинішній політичній арені є тільки дві країни — надпотуги: З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз. Решта — це вже другорядні актори або статисти. Керуючись історичним досвідом, було б помилковим уважати вічними ролі головних акторів на нинішній політичній арені. За прикладом погляньмо в не дуже далеку історію, яких 100-150 років взад і побачимо, скільки то країн відігравали головні ролі в світовій політиці та яких різних засобів уживали вони на те, щоб продовжити їхні домінуючі ролі. Вони творили різні аль'янси, грали на політиці рівноваги сил, а деякі з них по зуби озброювались, але помимо, їхнім головним ролям приходив кінець, а їхнє місце займали другі країни.

Наше твердження не є базоване тільки на бажанні тої зміни чи на ворожому наставленні до нинішніх надпотуг. Воно оперте на історичній закономірності, яка дозволяє нам вірити в те, що головні актори нинішньої політичної арени вдержаться в своїх ролях віками. Такої сталости в політиці досі не було і, мабуть, не буде. Архітекти теперішньої політики співіснування в своїх писаних працях висловлюють вдоволення з того приводу, що обидвом надпотугам вже пощастило виробити техніку полагоджування конфліктів, які виникають між меншими і зовсім малими країнами. Розділивши світ на сфери впливів чи на контролю в своїх сферах, надпотуги відвертають конфлікт між собою відстрашуванням від несподіваної атаки готовістю модерної воєнної машини вдарити на того, хто напав і завдати йому страшного знищення. Обидві сторони твердять, що у випадку конфлікту між надпотугами переможця не буде.

Одинокою країною в теперішньому світі, яка політично є найбільш незалежною від обидвох надпотуг, є Китай. Політика Китаю не є припадковою політикою, або подібною до політики Гітлера та інших короткозорих фанатиків. Це політика обдумана з дуже добрим вираховуванням на довшу мету. Про зовнішню політику Китаю не можна мати достатньої уяви на основі репортажів тих, що їдуть туди у відвідини, або на основі того, що на Заході пишуть в пресі про нинішній Китай.

Вірнішу уяву про політику Китаю можна виробити собі на основі того, що пишеться в Китаю для закордону. Від якогось часу в американських кіосках, серед заграничних газет і журналів є китайський журнал англійською мовою: „Пекінський огляд", який також друкується французькою, еспанською, японською і німецькою мовами. Журнал друкується щоп'ятниці в Пекіні. Він друкований на доброму, тоненькому папері, а зовнішнім виглядом пригадує простий, стандартний одяг Мао Тсе-тунґа та його прибічників. На обкладинці видніє товстий, червоний напис: „Пекінський огляд", а меншим чорним друком написана дата, число і назва головних статтей в даному числі. Журнал не має ніяких зовнішніх прикрас, а в середині, серед текстів статтей, в декотрому числі, дві-три невеликих безкольорових світлин.

Для орієнтації читачів подамо декілька наголовків статтей, які видніють в чотирьох числах цього журналу з кінця вересня і першої половини жовтня 1973 р. „Предсідник Мао зустрічає заступника президента Гусейна ель Шафей", „Імперіялізм є навечерям революції пролетаріяту", „Криза енерґії" (очевидно, в „капіталістичних країнах"), „Предсідник Мао зустрічає канадійського прем'єр - міністра Трудо", „Китай піддержує Єгипет і Сирію проти ізраїльської агресії", „Дешева пропаґанда — коментар на пропозицію совєтських ревізіоністів про розброєння" і подібні наголовки.

В останньому часі, в американській пресі можна зустріти натяки на те, що „Китай сильно рішений шукати кращих взаємин з Вашинґтоном". Таке подав „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 17-го грудня 1973 р. Але, такого шукання кращих взаємин з Америкою ми не бачимо в „Пекінському огляді", який в усіх своїх політичних статтях сильно громить як Совєтський Союз, так і Америку. Наприклад, у статті „Імперіялізм є навечерям революції пролетаріяту" („Пекінський огляд" ч. 39), автор статті Чанґ Чієн твердить, що між Америкою і Совєтським Союзом тепер іде змагання за геґемонію над світом. Він каже, що Совєтський Союз є соціяльним імперіялістом, а ЗСА — капіталістичним імперіялістом, але „соціяльний імперіялізм і капіталістичний імперіялізм є паперовими тиграми", а їхні „гниючі системи скоро підуть до музеїв".

Про Совєтський Союз сказано: „Щоб здушити і покарати революціонерів, Совєтський Союз чимраз більше посилює свою фашистівську диктатуру, яка перетворила Совєтський Союз на тюрму народів. Щоб захопити ще більше і щоб відвернути увагу совєтських людей, совєтський уряд фанатично стосує політику агресії та експанзії і в цьому він ступає втертим шляхом старих царів. Таким робом, совєтський державний апарат став апаратом імперіялізму з вивіскою соціялізму".

На конто Америки автор між іншими каже: „Долярова імперія, як свого часу називали Америку, нині до основ потрясена економічними кризами, а її фінансові кризи є ще більше поважними." Подібними закидами в бік Совєтського Союзу і ЗСА переповнена не одна стаття кожного числа „Пекінського огляду".

При кінці названої статті Чанґ Чієн пише: „Ми мусимо виконати поважну науку предсідника Мао, яка каже: копайте глибокі тунелі і складайте в них збіжжя та не шукайте геґемонії. Підвищім нашу пильність і зповні будьмо готові проти всякої агресивної війни, яку імперіялісти можуть почати проти нас. Особливо треба бути готовими проти несподіваного атаку з боку совєтських ревізіоністів і соціял-імперіялістів. Навіки разом з пролетаріятом і революціонерами всюди у світі, ми мусимо встоятись до кінця в боротьбі проти імперіялізму модерних ревізіоністів та всіх реакціонерів."

Наведене можна уважати за голосове застрашування, але можна також розглядати його як серйозну рішенність Китаю вести проти Совєтського Союзу ідеологічну війну, тимбільше, що в журналі часто пишеться про „третій світ", який мав би протиставитись геґемонії надпотуг.

В 16-сторінковому додатку до 41-го числа журналу поміщено тексти привітів, надісланих до Китаю від комуністичних партій у світі, з нагоди десятого конґресу Комуністичної партії Китаю.

В часі писання цих рядків, пресова агенція „Юнайтед Прес" подає, що Москва скликує комуністичні партії світу з метою виклясти (екскомунікувати) Китай та встановити протизаходи проти тих, що відступають від політичної лінії. Дуже сумніваємось в тому, чи тепер Москві вдасться „виклясти" Китай, який має всі дані на те щоб очолити той „третій світ".

Світова преса вже нераз доносила про те, що Китай гарячково розбудовує ядерну зброю, а покищо китайська ідеологічна зброя проти Москви як проти тюрми народів може відгравати поважну ролю в процесі порушення рівноваги сил, що буде передвісником іншої майбутньої констеляції політичних сил у світі.

Як не дивно, але правдою є те, що тепер московський імперіялізм є чимраз більше засуджуваний комуністичними країнами. Демократії Заходу уважають жертви того імперіялізму „внутрішньою справою" модерної московської імперії. З цього зовсім логічно випливає, що як довго триватиме вирішування світових проблем теперішніми надпотугами, так довго український

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леонід Полтава

„ЕСПАНЬЯ, ДОЙДЕ ВА?"

В одній із еспанських пісень співається: „Чіка, дойде ва? — Ке байляр!" себто, „Дівчино, куди йдеш? — Іду танцювати!" Перефразовуючи ці слова, еспанці самі себе запитують, куди нині йде Еспанія?

Піренейський п і в острів тільки з лету літака здається закам'янілим раєм: могутні, здебільшого голі гори, помережані нешерокими, але надзвичайно у р о жайними долинами. Та від часу, коли ґенерал Франко виграв боротьбу проти комуністичних заколотників, інспірованих Москвою, в Еспанії відбувається повільна безкровна революція. Г е н е раліссімус Франко виграв, про що варто не забувати, і під час Другої світової війни: виграв тим, що не встряв у війну. Так здавалося еспанцям. Коли ж війна закінчилася, тоді виявилось, що Еспанія дуже програла. Десь після 1947 року в Мадриді показували фільм під наг. „Б'єнвенідо, містер Маршал" — „Вітай, пане Маршале". За пляном Маршала різні країни світу діставали від Америки повоєнну економічну допомогу для відбудови господарства. У фільмі показували, як у малому еспанському містечку очікували приїзду „містера Маршала", як чистили вулиці, мили вікна, писали транспаренти... Через кілька днів американські авта дійсно проїхали через те містечко, але навіть не зупинились! Еспанія не дістала американської допомоги. Половина країни і в 1950-х роках ходила в лаптиках з матерії, бо не було шкіри на черевики...

Фаляна ґенераліссімуса збагнула, що започатковану нею раніше революцію треба продовжувати і що для цього треба свіжих сил. Країна не могла жити, щоденно завмираючи. Поволі фалянгісти почали давати місце при владі більш ліберально настроєним католицьким провідникам. Америка врешті-решт почала допомагати Еспанії, виплачуючи мільйони за право мати на еспанській території воєнні бази. Навіть могутні трансмітери й надавачі радіостанцій „Вільна Европа" та „Свобода" нині стоять на еспанській землі, хоча їхні редакції далі перебувають у Мюнхені. В самій країні відбулися зміни в тому напрямі, що найбідніша частина селянства дістала трохи землі, котра раніше належала здебільшого м о н астирям. Старіючись, ген. Франко почав готувати собі заміну, вишколюючи молодого Хуана Карльоса з Бурбонів (тепер йому 36 років). Мадрид кинув усі свої засоби на розбудову країни: впродовж останніх 15 років зріс експорт, головно риби, городини, овочів, їстивної олії тощо; пробито сотні тунелів у горах і прокладено нові шляхи; через усю країну нині йде чудовий експрес „Тальго", зразковий потяг, в якому провідники оголошують еспанською мовою

панською, французькою і німецькою мовами кожну чергову станцію, транслюють музику для приємности, розносять свіжі часописи й журнали. Нині вже можна сказати, що Еспанія взулася в черевики, навіть по селах поблизу Мадриду важко зустріти людину в полотняних капчиках...

Впарі із зростанням добробуту й поширенням прав народу, почалися неспокої в країні басків на півночі Еспанії, найбільш багатій частині країни. Націоналістів-басків використовують гласно й негласно комуністичні інтриґани. Москва, яка жорстоко поборює в СССР національні почуття, морально та напевно не тільки морально підтримує басків — нарід іншої раси, цілком відмінний від „кастильянців", з іншою мовою й культурою. Змагаючись за збереження єдности Еспанії, уряд змагається одночасно проти будьяких комуністичних впливів. Але заворушення басків, сильний натиск із сусідньої Франції збоку комуністичної партії, до певної міри ізоляція Еспанії в Европі, домагання дальших реформ у самій країні — все це змушує еспанський уряд шукати нових доріг, давати більше можливостей ліберальним католицьким колам, які насправді нині прийшли в Еспанії до влади. Деякі з тих католицьких лібералів ідуть задалеко. І коли терористи вбили у грудні 1973 року прем'єра Еспанії Луїза Карреро Блянко, то під час похоронів, у яких брав участь віцепрезидент Дж. Форд з Америки, серед багатотисячного натовпу лунали такі вигуки, як „Смерть комуністичним аґентам!" і „Геть комуністичних с в ящеників!" У новорічній промові 81-річний ген. Франко не даремно закликав еспанців до єдности, сказавши, що „в єдності ми перемогли найважчі години і єдність є джерелом нашої сили".

Новий урядовий кабінет у Еспанії, очолений Карльосом Аріясом Наварро складається із поміркованих міністрів, льояльних до Франка, та із технократів, які знають, як треба вести державну машину при будь - яких змінах влади. Перед новим урядом виринула давня проблема: в якому напрямку має йти далі країна? — в напрямку Европейського С п і льного Ринку, чи шляхом афро-азійського невтралізму? Мадрид виявляє все більше й більше бажання приступити до Економічної Европейської Спільноти. В Еспанії вже підвищені — навмисне! — деякі ціни на товари, щоб зрівнятися з іншими країнами Західньої Европи, і таким чином улегшити прийняття Еспанії до Спільного Ринку. Дальша „невтралізація" Еспанії не дала б нічого позитивного ні тій країні, ані Західній Европі. Дальшого своєрідного „бойкоту", який Еспанія вже й так у багатьох місцях проламала, домагається Москва. Тим часом, доки вона домагається, комуністична партія в Еспанії заборонена, і слово „комуніст" в устах рядового ес-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЯК ГОЛОСУВАЛИ АРАБИ В ІЗРАЇЛІ

(М. Р.). — Арабські виборці в Ізраїлю в анектованому східньому Єрусалимі, мабуть, значно вплинули на вислід виборів в Ізраїлю, що відбулися там 31-го грудня м. р. Арабські делеґати, що беруть участь у женевській мировій конференції, кажуть, що цей факт, що араби дуже чисельно не взяли участи у виборах, головно у східньому Єрусалимі, дав ще один доказ про зростання арабського націоналістичного сентименту від часу останньої арабсько - ізраїльської війни. Це відноситься до 500.000 арабів і друзів, які є ізраїльськими громадянами й живуть на території, що належала до Ізраїлю в 1967-му році, як теж до приблизно 73.000 арабів у східньому Єрусалимі. Навпаки, ізраїльські часописи твердять, що обчислення відданих голосів в арабських містах і селах виявили, що менше арабів здержалося від участи в голосуванні, ніж сподівалися. Арабські виборці в арабській частині міста Назарету вибрали на посадника араба з однієї із комуністичних лист. Одначе більша частина арабських відданих голосів дістала ліста партії праці (прем'єра Голди Меїр). Деякі арабські голоси одержала опозиційна партія „ЛіКуд", яка зросла зі шкодою для партії праці, а деякі голоси припали навіть національній релігійній партії, яка пропаґує злуку східнього Йордану з Ізраїлем.

Із тимчасових обчислень виходить, що з 173.000 арабів, які живуть на території Ізраїлю з-перед 1967-го року, важних арабських голосів віддано 145.000. В Тель Авіві партія праці (прем'єра Голди Меїр) одержала пропорціонально більше голосів арабських ніж жидівських. Одначе в Тель Авіві арабів дуже мало.

Із нового спису виходить, що Ізраїль має 3,305.000 населення, з того приблизно 496.000 не є жиди. Це в більшості друзі або мусульмани та християнські араби, яких число збільшилося на 8.9 відсотка в 1973-му році в порівнянні до зросту жидів усього на 3.2 відсотка. Приблизно 33.000 нових жидівських імігрантів із СССР прибуло до Ізраїлю в порівнянні з 32.000 в 1972-му році. Багато (але не подано скільки) нових імігрантів поселилися у східньому Єрусалимі й інших арабських землях, зайнятих в 1967-му році.

І. Вовчук

ДО ПОЛОЖЕННЯ В УКРАЇНІ І ЗАВДАНЬ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У СВІТІ

(Відтворена з пам'яті доповідь, виголошена на Другому СКВУ — Торонто)

(3)

В політиці обмосковлення мова русского народу відіграє дуже поважну ролю. Русифікація України стала генеральною лінією партії в боротьбі проти національної ідеї. Хоч 91% українського населення УССР вважає рідною мовою українську, (згідно з совєтською статистикою) але в урядах, установах панівною мовою заведено русску мову, вона ж є викладовою мовою в переважній більшості вищих учбових закладів і науково-дослідних установ. Уніфікатори називають русску мову неперевершиним зразком світової культури.

Брежнєвська доктрина, за якою здійснюється політика єдинодержавства — дволика. Партія про людське око нібито остерігає проти форсування зближення націй, підкреслюючи, що само життя, а воно ж плянове, диктує зближення. Висловлюючись проти вживання (прямих) адміністративних заходів для зближення, Л. Брежнєв підкреслює, що партія „вважає за неприступиме будь-які спроби стримувати зближення націй..., закріпляти національну окремішність бо це протирічить генеральному напрямкові у розвиткові нашого суспільства"[10]).

Марення кремлівських уніфікаторів про зближення і злиття націй не обмежується на СССР. „Совєтський нарід — перша спільність, яка прокладає шляхи розвитку багатьом іншим міжнаціональним спільностям, які ще неминуче виникнуть в майбутньому в процесі формування єдиної інтернаціональної спільности"[11]).

На здійснення отого маячення, що в ЦК КПСС вважають „неминучістю" та ще й „закономірністю", скерована і зовнішня політика володарів московського царства.

А в імперському царстві наполегливо працюють вчені і наукові установи, щоб обґрунтувати „закономірність", „неминучість" політики унікального єдинодержавства. За останні роки скликували багато наукових конференцій в столицях т. зв. республік, на яких розроблялася теорія про зближення націй за будови соціялізму. Про нову історичну спільність" і способи її творення написано багато монографій і наукових дисертацій. В економічному плянуванні, за брежнєвською доктриною, для здійснення абсурдальної „неминучости" злиття націй плянується знищити економічні межі республік, поділити СССР на сім економічних районів (Північний центр, Урал і Надволжжя, Сибір, Далекий Схід, Південь, Середня Азія. Україну за цим пляном буде включено до Півдня. В царській імперії був південь Росії, а за брежнєвською доктриною плянується Південь — СССР.

В багатьох виданнях, що появилися в п'ятидесяту річницю створення СССР, чимало уваги приділюється українському націоналізмові, що його обов'язково чомусь звуть там „буржуазним". Видно, що націоналізм непокоїть володарів імперії, з її перестарілою, трухливою ідеологією. СССР — країна ідеократична, де ідеологією пройняте все життя, без посилання на неї нічого не робиться. Нею годують маси, що будують соціялізм, в якому „закономірно" за маренням всевладної партії, нації витіснить мітична „нова історична спільність". Будуючи її за давніми законами марксизму, імперський ханат ЦК КПСС не хоче бачити, що в нинішньому світі високорозвиненої технології, пролетарі втратили своє соціяльне значення, на надмірному перебільшенні якого побудована марксо-ленінська ідеологія, за якою ведеться боротьба з націоналізмами.

Великим парадоксом у будові „нової історичної спільности народу" є те, що керманичі тієї будови, застосовуючи здобутки новітньої технології, переслідують для самого збереження інтелектуальну свободу, поборюючи творчу національну думку. Бернард С. Моррис у своїй праці про інтернаціоналізм приходить до висновку, що „комуністичний інтернаціоналізм зупинився ще на ранній стадії свого розвитку і тільки припадковістю можна пояснити, що це явище існує досить довгий період[12]).

Російське великодержавство царату понад два століття боролося з націоналізмом українським, прибалтійських народів, польським, грузинським та іншими. А в національних революціях, під ударами націоналізмів розпалась імперія — Росія. Большевицьке великодержавство продовжує політику царату. За нинішнього курсу брежнєвської політики націоналізм є найбільшою проблемою в СССР, який вважається інтернаціональним „отечеством". В Україні, Прибалтійських країнах, Грузії, націоналізм має традиційні історичні коріння.

За большевицького великодержавства, зокрема за брежнєвського володарювання з його політикою посиленого єдинодержавства, національний фронт в імперії поширився, націоналізм тисне на імперські обручі також і в Азійських республіках далеко сильніше, як раніше. Носіями його є виплекані в „інтернаціональному" дусі московського великодержавства фахові сили азійських націй. Значна частина їх мають партійні квитки в кишенях.

В кінці грудня 1972 р. на урочистостях 50-ліття створення СССР, генеральний секретар всевладної партії не міг обминути того, що націоналізм є великою перешкодою в будові великодержавства з його большевицьким соціялізмом. Л. Брежнєв ствердив, що національну проблему в СССР розв'язали тільки „в тих її аспектах, в яких її одержали від революційного минулого". Але національні відносини, ствердив Л. Брежнєв, і „в зрілому соціялізмові — це реальність, яка постійно розвивається і ставить нові проблеми і завдання".

А проблеми ті не малі, бо, як заявив генеральний секретар, під „отечественим" інтернаціоналізмом „національні пересуди", „тенденції" „зберігаються навіть в умовах, коли об'єктивні передумови для якихось антагонізмів у відносинах між націями давно перестали існувати". Л. Брежнєв, згадуючи про антагонізми, мабуть, мав на увазі ставлення українців, грузинів, литовців і інших до старшобратньої опіки з її чванством, що часто переходить у хамство розперезаного міщуха. Отака „опіка" спричинює відносини далекі від „братерських".

Антагонізм у відносинах української людини до старшо братньої опіки Л. Брежнєв пояснив націоналістичними тенденціями, а вони дуже живучі і інтернаціональна барабанщина не проймає глибин народного життя. А найгірше для влади імперської те, що „націоналістичні тенденції переплітаються з місництвом, яке є родичем націоналізмові". Тому, заявив Л. Брежнєв, „не можна легковажити" того переплітання. На урочистостях в 50-річчю переможнього будівництва московського соціялізму знайдено ще одного ворога, — родича націоналізму.

Нове соціяльне явище ще немає окресленого означення, а воно вже дошкуляє імперському керівництву. Виявляється „родич націоналізму", як назвав генеральний секретар місництво, в тому, що партійне дворянство, яке керує всім життям у суверенних колоніях, під назвою республік, під впливом і тиском національного клімату їх, вгрузає в національний ґрунт, втрачаючи партійні критерії єдинодержавного централізму. Таке сталося в Україні з її московським намісником П. Шелестом, першим секретарем ЦК КПУ. Роками П. Шелест слухняно і пристрасно, як найпослідовніший ленінець, боровся з українським буржуазним націоналізмом, а торік, як виявили в імперському штабі ЦК КПСС, втратив чіткість партійних критеріїв і не добачив як в історично-літературних працях автори „прикрашують „минуле української історії, протиставлячи його сучасному".

(Продовження буде.)

[10]) Доповідь Л. Брежнєва на урочистостях 50 ліття СССР, „Правда", 12. 22. 1972.

[11]) М. І. Куріченко, „Національні відносини в СССР і тенденції їхнього розвитку".

[12]) Бернард С. Моррис, „Інтернаціоналізм, комунізм і американська політика", 14. 11. 1966.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 1321 W. LINDLEY AVE. PHILADELPHIA, Pa. 19141

ТРЕТІЙ СВІТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нарід буде „легально" позбавлений людського права володіти собою.

Українські політичні круги на еміграції мусять мати це на увазі. Якщо арабські державні провідники, яким зовсім не подорозі з комуністичною системою, можуть відвідувати Мао і шукати в нього захисту для інтересів їхніх країн, то і нам треба шукати того захисту там, де тільки можна його здобути.

Можливо, що то було на часі як деякі наші політичні круги шукали зв'язків з Чанкай Шеком, але яким відрадним і корисним для української визвольної справи було б те, коли б тепер знайшлися й такі, котрі для визволення Укроїни шукали б зв'язку навіть з режимом Мао. Нехай це будуть українські соціялісти чи комуністи, але мені здається, вони не понизили б тим української справи, а навпаки, вони дали б коказ того, що українська нація, таксамо як і всі інші народи, хоче жити незалежним політичним життям.

Гомерові „Одисею" й „Іліяду" переклали на українську мову

Київ. — Як повідомляє преса, в Україні перекладено на українську мову два твори Гомера: „Одисею" й „Іліяду". Перекладом займався Борис Тен, який спочатку, приблизно десять років тому, переклав перший твір Гомера, „Одисею", а цього року закінчив працю над другим твором. Автор перекладу каже, що в основу перекладу „Іліяди" покладено паризьке видання епопеї за редакцією відомого знавця античної доби Поля Мазона, яке враховує найновіші досягнення гомерівської науки. Не зважаючи на велику спільність, каже Борис Тен, поміж обома гомерівськими поемами, вони помітно відрізняються одна від одної і композицією і розповідною манерою, і загальним світовідчуванням. Покищо завершено працю над перекладом, але книжка ще не готова до друку. Потрібна ще, каже автор перекладу, вступна стаття, яка ввела б читача в розуміння гомерівського епосу в цілому, коментарі до неясних місць, довідкові словники античних імен та географічних назв, художнє оформлення. Ця робота повинна бути розподілена на кількох знавців, що сприятиме скорішому виходові в світ української „Іліяди".

З Святами і Новим Роком

З Різдвом Христовим і Новим Роком всього найкращого бажає Рідні, Приятелям і Членам Т-ва Подільська Січ, Відділ 8-ий УНСоюзу в Йонкерсі, Н.Й.

ВАСИЛЬ МАНДЗІЙ, секретар

Показова лекція Студії Мистецького Слова в ЛМКлюбі

Від довгих років існує і діє в Ню Йорку Студія Мистецького Слова, що її веде Лідія Крушельницька. Студія дуже потрібна для української громади, бо вона також причиняється до цього, щоб затримати нашу молодь при своїй національній групі, навчити її любити рідне живе слово, запізнати з скарбами української поезії, письменства. Тому українська громада повинна підтримати Студію, посилаючи до цієї школи мистецького слова свою дітвору.

Учні Студії, юнаки і дівчата, засвоюють собі усі елементи доброї і чіткої вимови, почавши від правильного віддиху, укладу губ тощо. Всі лекції відбуваються згідно з новими досягненнями цієї ділянки науки і мистецтва, а їх ціль — дати учням солідну підставу і знання в першу чергу української мови з правильними наголосами та пристосування голосу при декламаціях, рецитаціях, грі на сцені чи інших виступах. Студія Мистецького Слова охоплює три кляси: дітей з народної школи, середньої і університетської молоді. Багато з них виявили значні таланти, в цій ділянці мистецтва, виступаючи на сценах наших театрів, концертах з декламаціями чи що друге.

Літературно - Мистецький Клюб в Ню Йорку, доцінюючи виховне і мистецьке значення Студії, запросив у п'ятницю 14 грудня м. р. Л. Крушельницьку й учнів Студії перевести показову лекцію в залях ЛМК для членів і запрошених гостей, щоб познайомити ширше коло нашого суспільства з працею Студії і методами навчання.

Голова Клюбу, інж. Іван Жуковський привітав учительку й учнів, що прийшли до Клюбу на свою щотижневу лекцію живого слова, передаючи дальше ведення вечора в руки Лідії Крушельницької.

На вступі вона розповіла про працю з учнями й методи навчання дітей, що починаються правильним віддихом і вимовлюванням кожної літери, відтак складів, слів і цілих речень. Тут діти вивчають напам'ять короткі вірші про звірять, природу і вчаться ці вірші відповідно декламувати. Учні середньої кляси вчаться правильно виголошувати монологи, беруть участь у діялогах чи коротких сценах, модулюючи голос відповідно до роль і давного місця дії і так би сказати, підходять до своєї лекції з мистецького боку.

Дуже приємно почувається глядач, коли може придивитись тим нашим найменшим, що заледве навчились читати, а вже пробують своїх сил в декламації, чи у виголошуванні коротких роль. Вже своєю появою і своїм добре вимовленим і наголошеним живим словом вони спричинюють радість своїх батьків і ширшої авдиторії, коли чують їхні молодечі дзвінкі голоски, певність себе у виступах і гарну українську мову.

Таке приємне враження мали усі присутні в Клюбі під час показової лекції. Діти відповідали на питання своєї учительки, виголошували напам'ять короткі вірші, а старші брали участь у діялогах і інших довших ролях.

Після покінчення лекції, управа Клюбу гостила молодих мистців живого слова чаєм і солодким.

Б. Б.

Сторіччя УАГ у Львові

Діловий Комітет для відзначення Сторіччя Української Академічної Гімназії у Львові, подає до відома всім заінтересованим:

Матеріяли до Ювілейного Збірника, присвяченого Сторіччю УАГ зібрані і зредаговані проф. Степаном Шахом та д-ром Романом В. Кухарем — готові і в найблизчих днях віддаються до друку.

На видання Збірника вплинуло до каси Ділового К-ту по день 15-го грудня 1973 р.: 7,719,41 долярів. Це здебільша індивідуальні пожертви від поодиноких колеґ, кол. УАГ та приходи із різнородних імпрез. Для придбання конечних додаткових коштів на друкування Збірника, оцим розписується передплату у висоті 20,00 дол. за примірник, що матиме біля тисяча сторінок друку великого формату разом з багатющим фото - матеріялом. Передплату і додаткові пожертви проситься слати на адресу Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" у Філядельфії: Ukrainian Federal Credit Union „Selfreliance" 4814 N. Broad Street. Philadelphia, Pa. 19141 — USA. число конта: 2837 з дописною „Українська Академічна Гімназія" або до рук наших колеґ — зв'язкових: інж. Роман Кравців — Філядельфія, мґр. Ярослав Щербанюк — Ню Йорк, д-р Павло Сениця — Чикаґо, д-р Олег Снилик — Лос Анджелес, інж. Володимир Несторович — Детройт, д-р Роман Романович — Вінніпеґ, мґр Михайло Хом'як — Едмонтон, мґр Ярослав Пришляк — Монтреаль, мґр Андрій Тершаковиць і Юрій Карманін—Торонто, Д-р Богдан Кордюк —Мюнхен, д-р Назар Ясінчук — Париж, о. канцлер Данило Дзвоник —Лювен, інж. Микола Строкон — Стратфіл (Австралія).

У всіх справах пов'язаних із Сторіччям та виданням Ювілейного Збірника УАГ слід звертатися на адресу Ділового К-ту — мґра Івана Р. Костюка в Трентоні, Н. Дж. ЗСА: 112 La Clede Ave. Trenton, N. J. 68618, USA.

З Різдвом Христовим і Новим Роком бажаємо усім нашим пан-отцям катехитам, професорам і колеґам та їхнім родинам усього добра і кращої долі та заздалеґідь запрошуємо всіх на нашу Товариську Зустріч, яка відбудеться тоді, коли матимемо готовий Ювілейний Збірник. Про це будуть своєчасні повідомлення.

За Діловий Комітет:
о. шамбелян Мирослав Харина — голова
Іван Р. Костюк — секретар
Роман Кравців — касир

Трагедія і тріюмф Івана Дзюби

На цю тему доповідав на вечорі Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби в Ню Йорку, 15 грудня м. р. д-р Мирослав Прокоп. Доповідач відмітив, що з приводу останньої заяви Івана Дзюби чимало сказано й написано, навіть те чого він ні в одній з своїх заяв не сказав. До того типу заяв треба підходити серйозно й обережно. Слід підкреслити, що офіційні чинники КГБ довгий час старались його заламати. Спершу його викинули з Спілки письменників України, після цього приневолили написати першу заяву в „Літературній Україні", згодом арештували і на закритому суді судили, аж щойно після засудження появилась друга заява. Незаперечно, що большевики хотіли довести Дзюбу до ситуації Якіра і Красіна, пов'язати з українськими „буржуазними" націоналістами, але таки не вийшло. Обмежились до заяви, якої ніхто ні по цей, ні по той бік залізної занавіси поважно не трактує.

Доповідач провів докладну аналізу обидвох заяв, підкреслюючи, що перша його заява була писана, коли він був на волі, але все ж під пресією політичних чинників. Перша заява була в загальному повздержлива і вона на деякий час і на даному етапі вдоволяла „імущих". Але нагадаймо, як на неї зареаґував Валентин Мороз в своєму есею „Серед снігів", дорікаючи за неї І. Дзюбі. Мороз цінив Дзюбу високо, називаючи його „Богом". Він своєю критикою хотів Дзюбу привернути українському народові. На жаль, „Бога", про якого писав Мороз сьогодні немає.

Поруч всього, що сталося, і що ще може статись ніякі заяви не можуть змінити того факту, що створив своєю непроминальною творчістю Дзюба. Мороз не помилявся, коли писав, що світ почав дивитись на Україну через призму Дзюби, через його працю „Інтернаціоналізм чи русифікація", яка появилась у перекладі на інші мови і стала підручником на багатьох університетах. Заяви не можуть затерти того, що І. Дзюба був учасником десяток різних протестних акцій, промовляв у „Бабиному Яру", відкрито ставав на захист української мови. Всі ці акти вивели його як духового провідника українського народу. Чи є можливе навіть Дзюбі заперечити все те, що він творив, а зокрема свій „Інтернаціоналізм . . ."? Хіба, що напише про потребу ліквідації української нації. При всьому трагізмі Дзюба залишиться для нас незмінно великим.

Доля Дзюби нагадує долю Миколи Хвильового. Вони входять в історію боротьби українського народу, не дивлячись на їхні моменти слабости. Перед нами постає питання, чи заява І. Дзюби означає кінець українського опору? Важко передбачити, якими шляхами піде дальша боротьба українського народу. Приблизно тепер буде сто років від Емського і Валуївського указу про заборону писати і друкувати українською мовою. Сьогодні це продовжується большевицькими вождями, тільки у більш перфідній формі. Серед українського народу є кинене зерно, яке й далі буде розвиватись.

В дискусії займали слово Роман Леґедза, М. Галів, Євген Стахів, Іван Хома, пані Ільницька, Ева Піддубчишин і інші. В дискусії поружено такі питання: що большевики хочуть осягнути заявою І. Дзюби? Хіба ж большевики свідомі того, що так тут на Заході, як і в самому СССР ніхто в ці заяви не вірить! Кожному відомо, що це є заява вимушена, під пресією. Єдина ціль в цьому є та, щоб застрашити тих, що ще залишилися на волі, щоб вони не домагались рівних прав для українського народу і його мови. Зроблено наголос, — не оправдувати жадних заяв, хто б їх не робив, бо цим проповідуватимемо капітулянство. Для цього піддавались приклади Юрія Шухевича, від якого вимагали не багато, тільки, щоб написав заяву, що його батько Роман Шухевич — Чупринка був бандит і він відповів — ні, ні, ні! Так зробили Мороз, Караванський, Катруся Зарицька, Чорновіл й інші. Висунено думку, що не йдеться про якесь оправдання, чи неоправдання, але мати зрозуміння до заявив, це не означає оправдувати капітулянство. Відомо ж, що Іван Дзюба важко хворіє.

На закінчення доповідач відповідав на заторкнені питання в дискусії, відмічаючи, що ми не є лавою присяжних і не збираємось тут судити Дзюбу, але зійшлись, щоб дану проблему спокійно розглянути й проаналізувати. Григорій Бакуменко, який проводив вечором подякував доповідачеві за дбайливо опрацьовану доповідь і учасникам за участь.

М. Г.

ВСЬОГО ДВА РОКИ У СВОЄМУ ЖИТТІ КОРИСТАЄ ДИТИНА З НАВЧАННЯ У САДОЧКУ ЧИ СВІТЛИЧЦІ. НАСЛІДКИ ЦЬОГО — ВСЕ. ЩО В ТОМУ ВІЦІ ВОНА ЗАСВОЇТЬ, ДАЄ ПІДСТАВУ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ. НЕ ЖАЛІЙТЕ ТРУДУ І ВИКОРИСТАЙТЕ ЦЕЙ ЧАС ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ.

„ЕСПАНЬЯ, ДОНДЕ ВА?"

(Закінчення зі стор. 2-ої

панського громадянина звучить, як погана лайка.

Невеличку Українську Громаду в Еспанії очолює тепер Володимир Пастущук, середнього віку людина, випускник мадридської вищої школи, від довгих років — керівник Українського Відділу при Еспанському Національному Радіо. Як він повідомив, уряд нині дозволив передавати в Україну короткі програми українською мовою вже не двічі, а тричі денно.

Може в цьому маленькому факті й криється відповідь, куди йде Еспанія. Політичними переконнями, економікою, культурою і серцем ця країна належить до Заходу.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 8-го січня 1974 року упокоївся в Бозі наш Дорогий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

бл. п.
МИКОЛА МОРОЗ

нар. 12-го грудня 1883 р. в Раві Руській, Україна, член 204-го Відділу УНСоюзу.

ПОХОРОН відбудеться 11-го січня 1974 р. з української католицької церкви св. Михайла в Менвіл, Н. Дж. на православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
дружина — МАРТА
син — РЕЙМОНД з дружиною МАРІЄЮ
донька — ЮЛІЯ
6 внуків
сестрінок — о. МАКАР МИХАЙЛІВ

В ДВАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
АНДРІЯ ЛІВИЦЬКОГО
ПРЕЗИДЕНТА УНР
буде відслужена
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ
ТА ЗА СПОКІЙ ДУШІ ЙОГО ДРУЖИНИ
бл. п.
МАРІЇ
дня 17-го січня 1974 року
о год. 11-ій ранку
в Церкві СВ. АП. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО
в С. БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Вельмишановними Професорами та колишніми Учнями Зальцбурзької Гімназії, що дня 4-го січня 1974 року ненадійно і передчасно відійшла у Вічність

бл. п.
ІВАННА з МУЛІЦЬКИХ ЧЕРНИГА

Достойній Родині Покійної висловлюємо щирі співчуття.

КОМІТЕТ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

З болем серця і смутком повідомляємо Побратимів і Українське Громадянство що 2-го січня 1974 року в Міннеаполісі, Мінн., на 72-му році життя, відійшов у Вічність

бл. п.
Майор ВСЕВОЛОД РАДЧЕНКО

Лицар орденів: Залізного Хреста, Хреста С. Петлюри, Залізного Стрільця і Воєнного Хреста, довголітній член Союзу Українських Ветеранів в США, Товариства Прихильників УНР в Міннеаполісі та Української Революційної Демократичної Партії.

ПОХОРОН відбувся 5-го січня 1974 р. в Міннеаполісі, Мінн.

Достойній Родині Покійного складаємо найщиріші співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СУВА
Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ УНР
ЦК і СЕКРЕТАРІЯТ УРДП

Вшановуючи пам'ять Дорогого, Незабутнього нам
сл. п. ПЛАТОНА ГОРНИЦЬКОГО
помершого 1-го грудня 1972 р. у Львові, довголітнього, трудолюбимого Професора гімназії Перемишля, замість квітів складаємо:
25.00 долярів на Різдвяний Дар Блаженнішому Архиєпископові Кардиналові Йосифові Сліпому;
20.00 долярів — на комяду „Смолоскип".

СТЕФАНІЯ ГОРНИЦЬКА
МАРІЯ ФОРОСТИНА з Родиною

Клівленд відзначив 100-річчя НТШ

Український метрополітальний Клівленд і околиця відзначили 100-річчя з дня заснування і 100 років праці нашої найбільш заслуженої наукової установи, Наукового Товариства ім. Шевченка, яка не маючи привілеїв подібних інституцій державних народів, своєю науковою працею дорівнювала науковим установам інших народів, що мали повну підтримку своїх урядів.

Для відзначення цих роковин, з ініціятиви скарбника місцевого Осередку Праці НТШ, інж. Г. Бобкова, створився святочний Ювілейний комітет, що розплянував програму відзначувань 100-ліття НТШ.

Першою імпрезою був величавий Ювілейний Шевченківський Концерт, що відбувся 11 березня м.р. В дні 19 травня м.р. відбувся бенкет, на якому слово про Наукове Товариство ім. Шевченка виголосив гість з Европи, голова европейського НТШ, проф. д-р Володимир Кубійович.

Завершення Ювілейних Відзначувань була дводенна наукова конференція закінчена святочним Бенкетом.

Наукові Конференції відбулися в днях 30 листопада і 1 грудня м.р. після полудня, а бенкет того ж дня увечері.

На дводневих Наукових Сесіях було прочитано сім доповідей, а саме: о. д-р С. Сабол, ЧСВВ — „Звідки взялися греко - католики словаки й мадяри, мгр. С. Воляник, Болдвин-Воллес Коледж — „Розвиток китайської філософії за останнє 50-річчя", проф. д-р М. Чировський, Сітон Гол університету —„Індустріяльна реформа в СССР з 1973 року. Доповіді надіслані з Централі НТШ з Ню Йорку, а саме: „ Михайло Грушевський як белетрист", д-р В. М. Вергана, „Шевченко і Словацький, літературні паралеї" — д-ра В. Кухара, „Мужність і ніжність" — поезія Оксани Лятуринської, д-ра Ярослава Славутича, і „Українознавчі праці Євгена Ю. Пеленського" — Мгра Ірини Пеленської, — прочитали пані: Люба Мичковська, Люба Боднар, Софія Бура, і Олена Дуб. Координатором Наукових Сесій був Степан Воляник.

Святочний Бенкет відбувся о 7 год вечора. Бенкетом проводив, інж. Григорій Бобків, голова Ювілейного Ділового Комітету. Головним промовцем на бенкеті, що говорив про „Історичне значення НТШ для української науки" був гість з Сітон Гол університету, відомий автор наукових праць, дійсний член НТШ, проф. д-р Микола Чировський. Його представив мгр. С. Воляник.

Після відкриття, проведення молитви о. Я. Сірком, складенням привітів від місцевих організацій, голова інж. Бобків сердечно привітав гостя.

Проф. М. Чировський у своєму слові вказав на величезне значення НТШ з перспективи його праці протягом 100- літнього існування. Подав також до відома присутнім про теперішні пляни праці НТШ, а зокрема про задум видати англійською мовою 10-ти томову історію України Михайла Грушевського. Ввесь дохід з бенкету і пожертви громадян призначені власне на ціль цього видання. Приявні з ентузіязмом прийняли до відома цей плян і спонтанно складали пожертви на цю ціль.

Інж. Г. Бобків, закриваючи Ювілейні Святкування, щиро дякував всім присутнім за участь в бенкеті та грошові пожертви, а зокрема сердечно дякував гостеві проф. М. Чировському, який своєю участю на бенкеті звеличав святкування. Бенкет закінчено молитвою, яку провів о. І. Оришкевич.

З великим признання треба відмітити найактивніших членів Ювілейного Ділового Комітету, що трудулися і співпрацювали з головою для цих відзначень, а зокрема при організації і влаштуванні бенкету, а саме: пані Марія Янів, д-р В. Боднар, п. М. Кавка, інж. М. Мороз, інж. Р. Трешньовський, д-р В. Базарко, д-р Р. Палажій, мгр С. Воляник.

В. С.

ВІСТІ З „ТРИЗУБА"

На закінчення осіннього спортового сезону 1973-го в неділю 16-го грудня м. р. в залі УСО „Тризуб" відбулася зустріч змагунів копаного мяча, їхніх батьків і членів Управи спортової ланки — разом сто осіб. Зустріч відкрив голова ланки Савчак, а відтак усі заколядували: „Бог Предвічний". До змагунів говорив п. Кузьма по-англійськи, бо багато змагунів це — діти вже тут народжених батьків і вони, на жаль, не знають української мови. Він промовляв, вказуючи на важливість плекання спорту та на їхній обов'язок належати до свого спортового товариства і боронити на спортовій площі його барви. Голова УСО „Тризуб" С. Бриндзей виголосив промову про значення спорту у вихованні молоді, заохочуючи батьків, щоб користали з можливостей у спорті, які дає товариство. Опісля всі засіли до скромної перекуски, яку приготували матері змагунів, там гуторили та співали колядки. На закінчення відспівали многоліття Джекові Сисакові — дуже доброму і завзятому змагунові з дружини новаків — з нагоди його уродин.

У минулому сезоні в барвах „Тризуба" змагалося п'ять дружин копаного мяча:

Новаки молодші до 12-го року життя — дружина відбула 14 змагань з участю 22-ох змагунів. Ними опікується п-і Кийс як менаджер, а тренером є Р. Бернарський мол.

Новаки старші до 13-го року життя — ця дружина розіграла 18 змагань, в яких брали участь 22 змагунів. Ця дружина змагалася вже другий рік і належить до кращих у своїй групі. Опікуються нею М. Кузьма — менаджер, С. Кундиревич — тренер і Я. Козак — представник до Ліги.

Учні — понад 13 літ життя — у цій дружині змагалися 15 хлопців у 12-ти змаганнях. Опікуном дружини є В. Завадович, кол. змагун „Тризуба" та довголітній член управи товариства. Тренером є А. Ілай, колишній змагун професійної команди „Тризуба".

Юньйори, які змагаються вже третій рік, в цьому сезоні мали найкращі успіхи, здобуваючи першенство СУАСТ - Схід і перше місце в своїй групі на спортових ігрищах в Елленвіллі. Ця дружина має 18 змагунів і відбула 12 змагань. Менаджером є Р. Бернарський, а тренером А. Ілай.

Аматори — це новозорганізована дружина, в більшості зі студентів. Вона розіграла 7 змагань з участю 18-ти змагунів. Менаджером є Юрій Бир — колишній змагун аматорської дружини „Тризуба", а тренером рівнож А. Ілай. У загальному відбуто 63 змагання, у котрих брали участь 95-ох змагунів.

Крім цього перша команда „Тризуба" відбула вісім змагань — вона належить до кращих команд Оберліги ДАФБ-у і в показнику табелі гор є на чолі табелі разом з СК Елизабет. Менаджером цієї команди є М. Юрчак, а тренером О-Ніл.

У цьогорічних розгривках за чашу ЗСА візьмуть участь юньйори і новаки — старші. Беручи під увагу значення спорту у вихованні дорастаючої молоді, як і це, що спорт у великій мірі збереже її від зла, належиться признання всім паням і панам опікунам, а в першу чергу Романові Бернарському і пані Бернарській, які є промотором активности ланки. Сподіваємося в наступному сезоні буде ще більше молоді, і людей, які хотіли б включитися у спортову діяльність — УСО „Тризуб" дуже радо привітає.

М. С.

Вечір на пошану Івана Багряного

Заходами Об'єднання Українських Письменників „Слово" та окремого Громадського комітету, в склад якого входили: М. Воскобійник — голова, М. Байлова, Й. Гірняк, А. Гудовський, В. Жовнір, Р. Ільницький, Ю. Лавріненко, К. Паньківський, Ю. Ревай і Г. Шерей, 29 грудня м. р. в Українському Інституті Америки, в Ню Йорку відбувся вечір в десяту річницю смерти Івана Павловича Багряного. Програму вечора відкрив вступною промовою Михайло Воскобійник, підкресливши, що ми тут зійшлись сьогодні, щоб вшанувати світлу й незабутню пам'ять І. Багряного, що перед десяти роками трудивсь з нами для нас і прийдешніх поколінь, як людина, як поет - письменник і як політичний і громадський діяч.

Проф. Таїса Богданська виконала фортепіянові сольо: Дебюсі — „Затоплена катедра", М. Лисенка — „Момент розпачу" і Шуберта — „Імпромтю". Музичне виконання п-і Богданської надало вечорові святочно-шанобливої атмосфери, за що її нагороджено щирими оплесками.

Слово про Івана Багряного, як політичного борця із зброєю слова сказав д-р Василь Гришко, що під сучасну пору очолює Українську Революційну Демократичну Партію (УРДП). На вступі В. Гришко підкреслив, що ім'я Івана Багряного говорить само за себе і до нього не треба додавати жадних пишних слів. Вказав на його неоціненний вклад праці в українську літературу й українське політичне життя. Чимало його земляків завдячують йому те, що він врятував їх національне „я" у перші післявоєнні роки. Він опрокинув твердження, що, мовляв, Багряного політична діяльність негативно відбилась на його поетично-літературну творчість, чи навпаки, що його поетично - літературна творчість негативно відбилась на політичну діяльність. Але ані одне, ні друге твердження не відповідають правді, бо Багряний вдало пов'язував одне з другим. Про це говорять за нього поетично - літературні твори, які він створив і політична діяльність, яка була і є ще сьогодні видною. УРДП, що є політичною партією і яка знайшла своє місце в українському зорганізованому житті, це — твір його ума. Гришко навів уривок з Смоличевої Трилогії, де він згадує Багряного, коли він повернувся з заслання і з пам'яті годинами розказував Смоличеві свій літературний твір, створений на засланні. У своєму виступі проф. Г. Костюк розкрив присутнім, що це був за твір, про який не згадує Смолич, це був „Золотий Бумеранг". На закінчення свого слова В. Гришко вказав на популярність І. Багряного, як поета - письменника і як політика.

Проф. Микола Чубатий розказав, як памфлет І. Багряного перекладено на англійську мову. Підкреслив, що у воєнні і зараз післявоєнні роки Америка була дуже прихильно наставлена до большевиків, як своїх союзників. В той час була видана власовська армія большевикам. Далі стояли під загрозою і наші люди, що втекли від большевиків. Тоді редактором Українського Квартальника англійською мовою при УККА був проф. М. Чубатий. Йому доводилось одержувати багато листів і між ними також одержав памфлет Івана Багряного „Чому я не хочу повертатися на родіну". Синтетичне схоплення проблем політичних втікачів Багряним було надзвичайно вдале і редакція квартальника вирішила перекласти на англійську мову. До цієї справи М. Чубатому вдалось приєднати визначних американських кореспондентів, а зокрема відомого в той час політичного діяча Нормана Томаса. Вони запізнались з памфлетом Багряного і почали діяти в користь людей що сиділи по таборах у Німеччині. Памфлет перекладений на англійську мову також багато допомагав Багряному, підкреслював М. Чубатий.

Ляриса Кукрицька і Володимир Лисняк по-мистецьки прочитали окремо вірші Багряного, а спільно уривок з його твору „Розгром", до якого введення зробив Г. Костюк. Виконавці перед слухачами розгортали широке і яскраве полотно воєнних років, що залишив для нас Багряний.

На закінчення Іван Майстренко продемонстрував монтаж, на якому був запис Івана Багряного, який в коротких словах подав зміст твору „Сад Гетсиманський", а після цього слідували уривки з цього ж твору у виконанні Олімпії Добровольської і Йосифа Гірняка. Присутні прослухали розповідь про долю родини Чумаків, яку майстерно змалював і віддав до скарбниці української літератури Багряний. Після прекрасного монтажу, що витворив поміж приявними надзвичайне враження маестро Гірняк відмовився від безпосереднього читання, щоб не порушити кінцевого імпозантного враження в уяві присутніх. В цілому вечір був скромний, але нарівні й гідний того, кого вшанували.

Микола Галів

Загальні Збори Пластової Станиці в Елізабеті

Елизабет (І. Л.) — 9-го грудня тут відбулися річні збори пластової станиці, що хоча має мало членів — виконує свої завдання, так, як у великих осередках. Тут мається на увазі виховну працю, участь молоді в таборах, здавання пластових проб, участь в імпрезах та підвищення кваліфікацій. Із Крайової Пластової Старшини був представник в особі молодого сініора Ростислава Мілянича. Він прибув до нас із річних зборів Нюйоркської станиці. Йому було цікаво побачити, як це мале число людей виконує всі наложені обов'язки. Ця станиця є одною з тих станиць, де є молодь, а немає настільки старших, щоб заповнити всі пости.

По звітуванні вибрано станичну нтаршину: станичний та гніздовий пл. сен. Юрій Яцусь, кошовий і прес. референт пл. сен. Михайло Демчишин, кошова й писар осередку праці УЛС пл. сен. Ольга Осередчук, бібліотекарка і гніздова ст. пл. Маруся Боднаренко, хронікарка ст. пл. Христя Закаляк.

Стан. писар й голова осер. праці УПС пл. сен. Ірена Левицька, господарський референт д-р Петро Сосяк. До станичної Ради обрані: пл. сен. Евдокія Бондаренко — голова, Марія Хитра та Іван Подільчук.

„Дід Мороз" на червоно

Москва. — Як подає „Ню Йорк Таймс" 4-го січня ц.р. до дому Профспілки завітав „дід Мороз", розсипаючи поміж дітей цукерки з великою дозою... марксисько-ленінської пропаґанди. Відбулася сценка : у синіх уніформах, в червоних хустках увійшли піонери і підвівши вгору освітлені ліхтарі, відспівали піснею піонерів. Відтак проходила дія з бабою Яґою, нечемними дітьми і щасливим закінченням, як то ніхто інший, а...совєтські парашутисти рятують дітей. Піонери тоді віддають салют парашутистам і грають на трубах, повіваючи прапорцями 15 совєтських республік. Приходить фінал: в золотому одязі астронавта входить дитина, символізуючи Новий Рік, за нею в червоній хустині її мати, і батько зодягнений в червоний комбінзон. У нього особлива роля.— виголосити промову про... досягнення Совєтів на суспільному й економічному полі. Діти далі забавляються, їм дарують плястикові сніжинки з цукерками, а батьків... ведуть поверх вище, де виголошують промову про величезне добро, яким обдаровує профспілка їхніх дітей.